

Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries

Memòria de l'any 2008

L'any 2008 ha estat any en què s'han aconseguit fites importants per part de la nostra entitat, la majoria de les quals han significat culminar projectes en els que s'estava treballant des de ja feia temps i que han suposat consolidar el nostre funcionament com a entitat museística.

En primer lloc, la inauguració de la segona fase de rehabilitació arquitectònica, la qual ens ha permès posar a l'abast del públic l'edifici del Casal i ampliar i millorar el nostre funcionament com a museu. Amb la segona fase inauguràvem també l'exposició temporal *Terra d'aigua vent i cereals, els molins fariners de l'Alt Empordà*, una exposició en la que es venia treballant des de ja feia temps i que manifesta la vocació de treball territorial de la nostra entitat.

Un altre fet molt important a remarcar d'aquest any 2008 ha estat la publicació al DOGC de la incorporació de l'Ecomuseu-Farinera al Registre de Museus de Catalunya, el que significa que la nostra entitat compleix amb el que la Llei de Museus estableix. Aquest fet, a més, ens permet accedir a les subvencions destinades als museus registrats que concedeix el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i la Diputació de Girona. També ha permès iniciar els tràmits per tal que l'Ecomuseu-Farinera pugui ser declarat museu secció del mNACTEC.

Finalment, un altre projecte fet realitat, ha estat l'edició del nostre Quadern de Biodiversitat i Tecnodiversitat amb el títol *Blat, farina i paisatge*.

Col·lecció

Ingressos

Donacions

Durant l'any 2008 l'Ecomuseu-Farinera ha rebut en dipòsit de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries una màquina de triar blat (marca Emile Marot) del 1890-1891, una balança i un carretó provinents del Centro Agrícola de Castelló d'Empúries.

També s'ha rebut la donació d'un roleu per part del sr. Antoni Portell Pujol, objecte que ens permet ampliar la part de la col·lecció dedicada a les feines agrícoles de la vila.

Conservació Preventiva

Durant el mes de gener s'ha procedit a fer el tractament de desinsecció anual per evitar l'acció dels xil·lòfags per part de l'empresa Miarnau Agritecno SL.

Amb motiu de l'exposició temporal: *Terra d'aigua, vent i cereals. Els molins fariners de l'Alt Empordà* s'han restaurat un seguit d'objectes que situats al magatzem del museu per tal de poder ser exposats. Concretament, s'ha dut a terme la neteja, consolidació i conservació preventiva de dues moles de molí i un molí marca Averly.

Documentació

S'ha estat treballant en volcar la informació del llibre de registre i les fitxes dels objectes de la col·lecció del museu al programari *Museum Plus*, que agilita la gestió de les dades i la seva consulta.

Museologia

Registre de Museus

El passat 4 de març es publicava al DOGC la Resolució del Conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació per a la inscripció de l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries al Registre de Museus de Catalunya en la categoria de Museu Monogràfic.

En aquest sentit, s'ha col·locat a l'entrada del museu una placa amb el nostre número de museu registrat, el 173.

Museu secció del mNACTEC

El mes de gener es va sol·licitar President del Consell Rector del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) que l'Ecomuseu-Farinera en formés part en la categoria de museu secció.

El Comitè Executiu de la Junta de Museus de Catalunya celebrat el 12 de març va aprovar que l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries passi a ser museu secció del mNACTEC.

Tal i com estableix el Decret de 85/1998, de 31 de març, pel qual s'aprova el desplegament del Sistema territorial del mNACTEC, poden constituir-se com a seccions aquells museus que per les seves col·leccions o per la seva ubicació constitueixin una mostra rellevant de la ciència o de la tècnica de Catalunya. La declaració com a secció de museu nacional comporta els efectes següents:

1. La coordinació expositiva, documental i difusora amb el museu nacional corresponent.
2. L'ajut econòmic per a despeses de funcionament (això podrà ser efectiu l'any 2009).
3. L'assessorament tècnic i organitzatiu.
4. El foment i el suport de l'activitat de restauració.
5. El foment i el suport per a la documentació i la difusió del patrimoni i museístic.

Projectes expositius

TERRA D'AIGUA, VENT I CEREALS. els molins fariners de l'Alt Empordà

El 8 de juny s'inaugurava aquesta exposició la qual culminava un llarg procés de recerca que ens ha oermès definir un catàleg dels molins fariners de la nostra comarca.

Va ser en època medieval que tingueren un gran desenvolupament els molins fariners, que funcionaven principalment amb energia hidràulica, però també eòlica. Allà on hi havia un petit corrent s'hi construïa un molí que permetia al seu entorn obtenir la farina bàsica per a la seva alimentació. El territori es va anar omplint d'aquestes petites preindústries i l'Alt Empordà no en va ser una excepció. Històricament, la propietat dels molins fariners ha estat significada de poder i la seva funció ha anat més enllà de la pròpiament productiva. Esquitxats sobre el territori, tingueren una gran transcendència en l'evolució social i econòmica de diverses generacions. L'exposició gira al voltant d'aquests ginys de tradició medieval que han arribat fins als nostres dies protagonistes d'un paisatge, testimonis d'una història i companys de moltes vides.

Al llarg de l'exposició hi havia diversos aplicatius, un audiovisual que permetia conèixer el testimoni d'en Quim del Molí que va néixer i viure al molí de la Cadamont de Sant Llorenç de la Muga i un aplicatiu informàtic que permetia fer un vol virtual sobre el territori seguint quatre rutes marcades: Ruta del vent, Ruta de la Muga (I), Ruta de la Muga II (El Manol i la Riera d'Àlguema) i la Ruta del Fluvià, on hi ha georeferenciats uns 67 molins fariners altempordanesos, dels quals hi ha una fitxa explicativa, les imatges de què dispoem i la bibliografia consultable. Aquestes rutes també s'han editat en format paper per tal d'impulsar un recorregut pel territori de manera que es vagin descobrint aquests centres productius contextualitzats en la seva època i el seu territori.

Finalment, l'exposició presentava diversos objectes; entre ells, els estris que s'empraven al molí de la Cademont per fer farina, les moles de l'antiga farinera San Salvador de Figueres, un molí de cilindres marca Averly de Saragossa i una maqueta accionable d'un molí fariner realitzada pel sr. Andreu Valls.

Assistència a Jornades

Al llarg de l'any, des de l'ecomuseu hem assistit a cursos i jornades de diversa índole:

- El gener varem assistir a la presentació del Nou Pla de museus de la Generalitat Catalunya i el curs de formació sobre Museum Plus versió 2 a la seu del MNAC.
- El 24 de maig varem ser convidats a participar amb una presentació amb el títol "La Farinera de Castelló d'Empúries, de fàbrica de farina a museo industrial" dins les Jornades sobre Patrimonio Industrial en el Bajo Martín y Andorra – Sierra de Arcos, celebrades a Híjar i organitzades per l'Associació ADIBAMA.
- A principis del mes d'octubre varem assistir a les X Jornadas Internacionales de Patrimonio Industrial. Patrimonio Industrial Agroalimentario, celebrades a Gijón i organitzades per INCUNA, on es va presentar una comunicació amb el títol "El Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries, proceso de museización y puesta en valor del patrimonio industrial agroalimentario". També es van posar a la venda diverses publicacions de l'ecomuseu i es van projectar dos dels audiovisuals de les sales d'exposició permanent.
- Els dies 15 i 16 d'octubre hem assistit al Seminari *La fi de l'edat dels museus? Notes per a una nova professió*. Impartit per Tosmislav Sola, professor de museologia de la Universitat de Zagreb i organitzat per l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural, amb seu a Girona.
- Els dies 20 i 21 d'octubre hem assistit a les *Jornades sobre gestió i administració de museus: aspectes jurídics*, organitzades per la Fundació Gala-Salvador Dalí.

Serveis Educatius

Assistència a Expodidàctica. Presentació del Taller El petit moliner

Entre els dies 3 i 5 d'abril es celebrarà Expodidàctica a Fira de Barcelona. Una de les grans novetats d'aquesta edició van ser els museus, que presentaren les seves propostes pedagògiques i recursos educatius als docents. El 4 d'abril de 2009 varem presentar el taller *El petit moliner*, que consisteix en la construcció d'una maqueta d'un molí fariner amb roda hidràulica horitzontal, fent esment a la seva estructura, les característiques de les seves parts i el seu funcionament.

Comunitat professional

Pla de museus

El passat 21 de gener es va presentar el Pla de Museus de la Generalitat de Catalunya, el qual pretén ser una proposta de reorganització museística del país, on els museus nacionals siguin la punta de llança de l'excel·lència i la internacionalització de la cultura catalana, i que al territori hi hagi de manera conjunta i coordinada xarxes territorials i temàtiques, ben equipades i modernes que tanquin el cercle de la museologia del país.

Un dels objectius específics del Pla és la creació de la Xarxa de Museus Locals de Catalunya (xarxa que serà assistencial i de distribució de recursos) i de xarxes territorials de proximitat.

Cessions de l'Espai a entitats

Reunió de l'ACA

El mes de juliol i a petició del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà es va cedir la Sala Polivalent del museu per a una reunió de l'ACA.

Patrimoni Industrial

El mes de març varem rebre la visita de responsables del Molí d'arròs de Pals amb la intenció de conèixer el projecte desenvolupat a l'ecomuseu i rebre assessorament sobre el projecte que volen desenvolupar.

S'han visitat diversos elements de patrimoni industrial per tal de conèixer els equipaments i assessorar-los sobre els projectes a desenvolupar-hi:

- Molí d'arròs de Pals (07/04/08).
- A Farinera de Híjar, Terol (25/05/08).
- Molí fariner de Sant Feliu de Pallarols (06/08/08)

Visites a l'ecomuseu

El passat 15 de febrer, l'aleshores Conseller de Governació i Relacions Institucionals, Sr. Joan Puigcercós, va visitar l'Ecomuseu-Farinera en el marc d'una visita realitzada al municipi de Castelló d'Empúries.

Centre de documentació

El fons documental es compon de dues seccions (biblioteca i hemeroteca), que faciliten la catalogació i la recerca dels documents. Des de la Farinera aquest any hem adquirit, mitjançant la compra,

l'intercanvi o la donació, una sèrie de llibres, revistes i documents que s'han sumat al fons documental de l'ecomuseu.

Dins el fons de la biblioteca les noves adquisicions han estat:

- Alberto Ansola Fernández i José Sierra Álvarez; Caminos y Fabricas de harina en el corredor del Besaya; Ed. Consejería de Medio Ambiente de Cantabria, Cantabria, 2007.
- V.V.A.A.; Quadern Medio Ambiental n.1 El suro; Ed. mnACTEC i Dep. de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2002.
- V.V.A.A.; Quadern Medio Ambiental n.3 El riu i la colònia Vidal; Ed. mnACTEC i Dep. de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, Barcelona.
- V.V.A.A.; Quadern Medio Ambiental n.4 El Paper; Ed. mnACTEC i Dep. de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, Barcelona.
- V.V.A.A.; Actes de les VI Jornades d'Arqueologia Industrial de Catalunya; Ed. Associació del Museu de la Ciència i de la tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya, Terrassa, 2006
- V.V.A.A.; Memòria 2005 Fundació Gala-Salvador Dalí; Ed. Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2006.
- V.V.A.A.; Convenció sobre la protecció del patrimoni mundial, cultural i natural, Ed. UNESCOCAT I Angle Editorial, Barcelona, 2007.
- Maria Josep Boronat i Trill; La política d'adquisicions de la Junta de Museus 1890-1923; Ed. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 1999.
- Mª José Casaus Ballester; Las Masías de la Puebla de Valverde (Teruel). El futuro desde el pasado, Ed. Perruca Industria Gráfica; Teruel, 2007.
- Mª José Casaus Ballester i José Luis Marti González; Compañía Minera de Sierra Menera el futuro de un Pasado; Ed. Ayuntamiento de Puebla de Valverde, Teruel, 2001.
- Fernando Gabarrús Alquézar; Guía Gastronómica del bajo Martín y Andorra-Sierra de Arcos; Ed. Asociacion para el Desarrollo Integral el Bajo Martín (ADIBAMA), Teruel, 2007.
- V.V.A.A.; l'Albera. Arquitectura popular i tradicional. Architecture populaire et traditionnelle; Ed. Consell Comarcal de l'Alt Empordà, Figueres, 2007.
- V.V.A.A.; Memòria 2007 Fundació Gala-Salvador Dalí, Ed. Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2006.
- V.V.A.A.; Tot l'any Girona; Ed. GMC-Publicitat; Girona, 2006.
- V.V.A.A.; Guia dels escenaris de la guerra del Francès a Catalunya; Ed. Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, Barcelona, 2008.
- V.V.A.A.; Blat, farina i paisatge; Ed. Mnactec i Caixa de Girona, Barcelona, 2008.

- Andrés Eduardo.Satizábal Villegas; Molinos de trigo en la Nueva Granada. Siglos XVII- XVIII; Colección Sede Bogotá, Gijón, 2004.
- Eduard Bartolí, Vila-Sacra, capital del món
- V.V.A.A.; Identitats 5
- V.V.A.A.; Vondom (catàleg textos plastiken)
- Quim Giró Fàbrega; Batecs Visuals Castelló d'Empúries; Ed. Ajuntament de Castelló d' Empúries; Castelló d'Empúries, 2007.
- Nati Salvador i Cabré; Presa de mostres de policromies (Metodologia); G.de Catalunya (Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació), Barcelona, 2008.
- Lluís Peñuelas i Reixach; Administración y dirección de los Museos: Aspectos Jurídicos; Barcelona, 2008.

En el fons de l'hemeroteca, han arribat noves publicacions:

- Barraquer
- Revista Canimolt
- El fil de la memòria
- El Rengle
- El Propileu
- DAVA
- Gastronomia i Oci
- Les garrotxes
- Làmpara
- Butlletí d'ÒMNIUM
- Periódico del MNCN

Consultes

Durant l'any hem rebut la consulta del nostre fons per part de diferents persones o entitats:

- En Xavier Soler, consulta el febrer l'arxiu documental i fotogràfic per la museografia del Molí d'en Subirós de Besalú.
- En Pau Carreras, estudiant del Cap de Tecnologia del ICE-UPC consulta el fons per l'unitat didàctica relacionada amb els museus del Sistema que esta elaborant.
- El 12 de setembre varem rebre a la Sra. Ma Victòria Calberol, del Museu de la Tècnica de l'Empordà a la que vàrem assessorar sobre el sistema de documentació de les col·leccions.
- En Carlos J. Pardo Abad, del Departamento de Geografia de la Facultat de Geografia de la UNED de Madrid ens fa arribar un qüestionari sobre un estudi de patrimoni industrial.
- El mes de setembre varem rebre la visita de Rui Cunha, arquitecte portuguès, que ha fet un estudi sobre la fàbrica de farines do Fundão (Castelo Branco).
- També al setembre ens va visitar Artur Juanmartí, arquitecte, que està realitzant una tesina de postgrau sobre la rehabilitació d'un molí

fariner a Isona (Pallars Jussà) i que va estar consultant el nostre fons documental.

Activitats

11a. Fira del pa, la farina i el blat

En aquesta edició, la fira es va celebrar en un únic dia, diumenge 11 de maig. Varen visitar l'ecomuseu un total de 475 persones, 72 de les quals es varen inscriure a les visites guiades.

El programa es va iniciar enguany amb el taller de coca a les 3 xocolates, a càrrec de la Companyia el Petit Xef i que va tenir molt bona acollida entre els 60 nens participants. L'altre activitat destinada als més joves va ser l'espectacle "A quan va la mel?" a càrrec de la companyia La Tresca i la Verdesca. Tot i que l'activitat que més èxit va tenir va ser la demostració de pa en directe per part de Joan Escolà que van presenciar aproximadament 150 persones. La Fira es va cloure amb l'espectacle de dansa contemporània Blat Art, a càrrec de la companyia El Paller, que van presenciar aproximadament un centenar de persones.

Al Mercat de la Fira amb productes relacionats amb el pa, la farina i el blat, productes ecològics i naturals i d'artesanía agroalimentària hi participaren 18 expositors.

Així doncs, tot i que el temps no va acompanyar massa, les activitats que es van organitzar van gaudir de força afluència de públic.

Jornades Europees de Patrimoni

A part de la Jornada de portes obertes oferta els dies 27 i 28 setembre, l'Ecomuseu va oferir també visites guiades gratuïtes. Un total de 30 persones s'hi van acollir.

Primera Ruta de l'Art

Entre el 17 al 19 d'octubre l'ecomuseu va cedir part dels seus espais per a l'exposició d'obra dins la 1a Ruta de l'Art de Castelló d'Empúries. Val a dir que l'activitat va ser molt satisfactòria i que un total de 1.065 persones van passar per les nostres instal·lacions.

Setmana de la Ciència

El cap de setmana del 22 i 23 de novembre celebràvem la Setmana de la Ciència. Enguany, a més d'oferir les Jornades de Portes Obertes i la visita guiada de diumenge, el dissabte es va organitzar, juntament amb el

mNACTEC, una sessió de contes dedicat a les estrelles, amb el conte en Jan i les estrelles.

Ambdues activitats han rebut bona resposta del públic. La sessió de contes la seguiren aproximadament uns 50 nens, amb els seus pares. I hem rebut un total de 58 visitants, dels quals 21 han aprofitat la visita guiada per conèixer la nostra entitat.

Jornades de portes obertes

Durant aquest any, hem organitzat una sèrie de jornades de portes obertes amb l'objectiu de participar en diversos esdeveniments en relació al patrimoni i en les activitats festives del municipi i per donar a conèixer més abastament l'ecomuseu en el nostre territori:

- El 2 de febrer, La Candelera, festa major d'hivern.
- El 18 de maig, en el Dia Internacional dels Museus.
- El 10 d'Agost, durant la festa Major de Sant Llorenç.
- El 27 i 28 de setembre, durant les Jornades Europees de Patrimoni.
- El dia 23 de novembre, durant la Setmana de la Ciència.

Aquestes jornades tingueren una bona acollida de públic, tenint en compte que algunes de les dates queien en dies laborables, un total de 770 persones aprofitaren l'ocasió per visitar les nostres instal·lacions.

Difusió

Premsa, ràdio i televisió

A més de les notícies específiques aparegudes amb motiu de les diverses activitats (premsa, televisió local i ràdio), a començaments de desembre, juntament amb la resta de museus del Sistema Territorial del mNACTEC, varem participar en una sèrie de 12 programes de Ràdio Terrassa Cadena SER amb el títol "Avui el mNACTEC presenta conèixer i viure el patrimoni" amb l'objectiu de donar a conèixer el patrimoni industrial i els museus que vetllen per la seva conservació des del punt de vista personal dels directors dels diferents centres.

Periòdicament ha aparegut informació sobre la nostra entitat a l'Informatiu que es publica des del Sistema del mNACTEC.

Arran de les Jornades Europees del Patrimoni, es va fer arribar l'opuscle directament als ciutadans a través dels diaris El País, l'Avui i l'edició nacional de El Punt Diari. El programa imprès s'hi ha de sumar les falques de radio i televisió habituals.

Pel que fa a la televisió, es va filmar un reportatge per Canal Nord Televisió ha efectuat una sèrie de programes sobre els museus de la comarca. El dedicat a l'Ecomuseu-Farinera va ser emès el dia 29 d'octubre i repetit durant el cap de setmana següent.

A més, les diverses notícies generades des de l'ecomuseu han estat recollides a Empordà Televisió (Roses).

Pàgina Web

El passat 14 d'abril es posava on-line la pàgina web de l'Ecomuseu-Farinera, amb l'adreça www.ecomuseu-farinera.org en la qual s'hi pot trobar abastament informació sobre l'ens, les activitats que programa i els serveis que ofereix.

Com a tal, el web és una eina molt dinàmica de difusió que ens ha de permès arribar a un major nombre de persones, potencials visitants del museu. El web també facilita la interacció amb els visitants on-line, ja que a través d'aquest es poden descarregar diversos tipus d'informació i formularis, trametre sol·licituds i deixar la seva opinió i suggeriments al Llibre de visites. També s'hi troben enllaços amb altres institucions amb que l'ecomuseu està vinculat i entitats relacionades amb temes de patrimoni industrial, temàtica agroalimentària, etc.

Tot i que actualment el web està només en català està prevista la seva traducció al castellà, francès, anglès i alemany.

El web ha estat finançat a través de la Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya (XaTIC), el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya i el Ministerio de Industria, Turismo y Comercio, a través del Pla de Dinamització del Producte Turístic Industrial i de la Innovació Tecnològica.

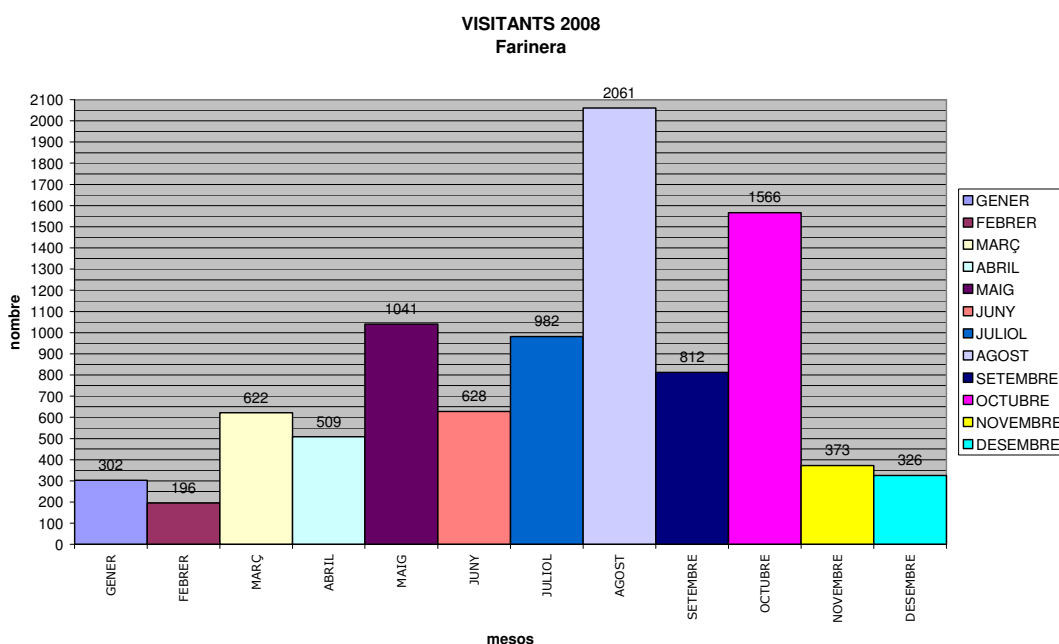
Fulletons

S'ha reeditat el fulletó informatiu del museu, aprofitant per senyalitzar els nous espais del museu: entrada, sala polivalent, etc. i amb un nou discurs textual molt més amè i dirigit al públic en general.

El fulletó s'ha editat en els 5 idiomes del museu.

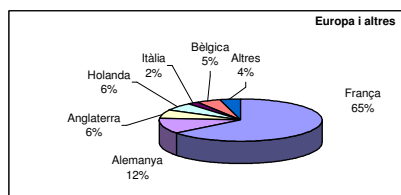
Públic

El total de visitants d'aquest any 2008 ha estat de 9.418, que representa un augment de 4.061 persones sobre el 2007. D'aquests visitants, el 69% han estat visitants individuals (6.456 persones) i 31% ho han fet en grup (2.962 persones).

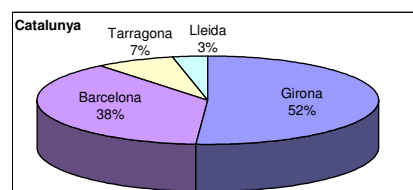
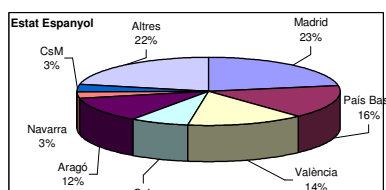
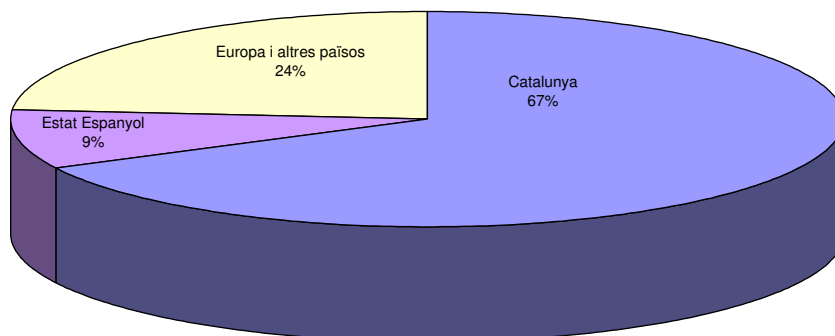

L'augment en el públic individual respecte a l'any anterior és evident i es deu al bon funcionament de la Campanya 4x3 i a la finalització de les obres de rehabilitació, amb la obertura dels nous espais al públic. També al fet que es comptabilitzen els visitants que passaren per les nostres instal·lacions durant la 1a Ruta de l'Art.

Pel que fa a l'estadística de visitants segons origen, s'observa com el 67% del total prové del territori català. El 52% és públic de Girona i comarques, que es va consolidant en la primera posició per davant del públic de Barcelona i comarques (38%). Els visitants de les comarques de Tarragona i Lleida queden a molta distància tot i que han incrementat respecte altres anys.

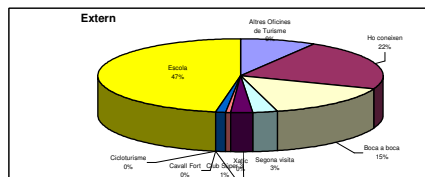
**Ecomuseu-Farina de Castelló d'Empúries.
Visitants segons origen. Any 2008**

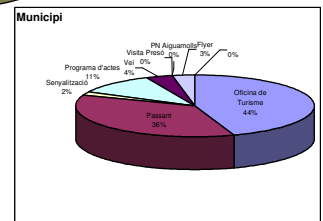
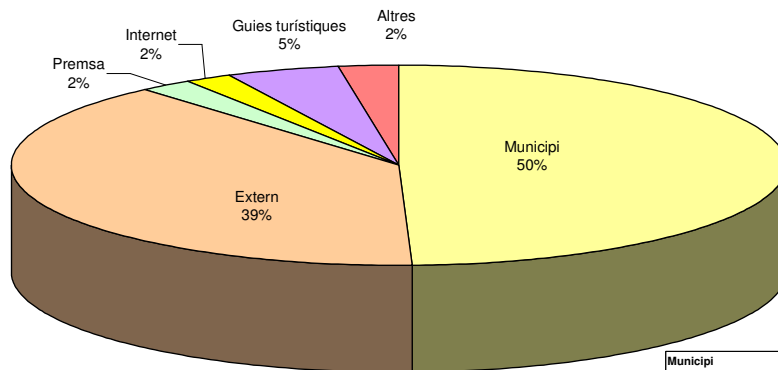
El segon grup de visitants en importància és l'uropeu, amb un 24%. Com cada any domina el públic francès (el 65% d'aquests), seguit de l'alemany, l'anglès, l'holandès, el belga i l'italià.

El públic de la resta de l'Estat Espanyol és el menys nombrós, amb un 9%. Predominen les comunitats autònomes de Madrid, País Basc i València, seguides de la resta de comunitats.

L'anàlisi dels visitants segons canal d'informació confirma com a més important la informació obtinguda al municipi (50% del total), i dins d'aquest grup, la primera posició és per la informació obtinguda a l'Oficina de Turisme, seguit del fet de passar pel davant.

Ecomuseu-Farineria de Castelló d'Empúries.
Canal d'Informació dels Visitants. Any 2008

El canal d'informació extern suposa un 36% del total. Dins d'aquest és interessant remarcar que el 53% ens coneix a través de les escoles i un 25% de visitants afirmen ja conèixer el museu.

Botiga

S'ha inserit el logo de la Botigueta del Molí, dissenyat per Ma Teresa Sinyol, en diversos suports de la botiga i el material d'emballatge dels objectes.

Sistema Territorial del mNACTEC

Durant l'any hem assistit a les diverses convocatòries del Plenari del Sistema, en els que -entre altres- s'ha treballat en els programes de didàctica, turisme industrial, gestió, difusió i activitats i en les inversions del 2008. S'ha participat en les reunions del Programa de Ciència, Innovació, Sostenibilitat i Salut, del qual forma part l'Ecomuseu-Farineria. També hem assistit a les Jornades de Treball de Cardona (10-11 de maig).

En tant que museu secció del mNACTEC, l'Ecomuseu-Farinera forma part de la Comissió gestora, hem participat en tres reunions d'aquesta. A finals de juliol, la Comissió gestora del mNACTEC es va reunir amb el Director General de Patrimoni Cultural i el Sotsdirector General de Museus. En la reunió es va presentar la situació actual dels 25 museus que formem part del mNACTEC, el seu funcionament per programes i es va debatre sobre el futur del Sistema, sol·licitant-se al Director General el seu suport i implicació en aquest.

Arran de la presentació del Pla de Museus de la Generalitat de Catalunya, el mes de gener, els directors del Sistema Territorial del mNACTEC han signat i presentat una declaració per la qual es posiciona el Sistema Territorial mNACTEC en relació al Pla de Museus, s'hi defineixen els seus objectius i la seva organització de treball i s'hi fan una sèrie de propostes per a assolir el desenvolupament de tot el seu potencial.

Quadern Medioambiental

S'ha editat el Quadern Biodiversitat i tecnodiversitat amb el títol *Blat, farina i paisatge*, que forma part de la col·lecció del mNACTEC i del que fins ara s'havien editat els del paper, el carbó el suro i el Riu i la Colònia Vidal. Aquesta és una col·lecció impulsada des del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya per donar a conèixer la problemàtica ambiental lligada als diferents sistemes productius que s'expliquen en cadascun dels museus integrants. Es fa en col·laboració amb el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya. El quadern ha estat finançat per la Caixa de Girona i introdueix la problemàtica ambiental i social dels models actuals de consum alimentari com els monocultius, els cultius transgènics, l'agricultura ecològica, el transport de productes alimentaris i les despeses energètiques que se'n deriven.

Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya (XaTIC)

Aquest any es va presentar el Pla de desenvolupament de la XaTIC i d'estructuració de recursos i productes de turisme industrial dels municipis que l'integren. En el Comitè Executiu i l'Assemblea General celebrada el 22 d'octubre a Manresa es va aprovar l'admissió a la XaTIC del municipi de Guardiola de Berguedà i de Caixafòrum.

Una de les reunions de tècnics de la XaTIC, la del 17 de juliol, es va celebrar a l'Ecomuseu-Farinera.

Durant l'any 2008 s'han realitzat accions de senyalització del museu i la instal·lació d'una porta automàtica a la sala d'audiovisuals per tal d'adequar la sala polivalent per a realitzar actes diversos.

Pel que fa als Projectes de Xarxa de la XATIC, remarquem:

- Programa Indústria Viva. Des de Castelló d'Empúries, juntament amb l'Àrea d'Urbanisme, Serveis i Promoció Econòmica, concretament amb Comerç, s'han dut a terme els contactes per tal d'organitzar la primera reunió per presentar el programa a les empreses, juntament amb la Cambra de Comerç de Girona.
- Projecte de Geoxating, aquest projecte consisteix en la creació d'unes rutes amb "tresors" amagats en els diferents elements de patrimoni industrial. Els que hi participen han de localitzar-los amb el GPS a través de les coordenades que se'ls faciliten. En el nostre cas el tresor amagat és una entrada de 2x1 i una espiga de blat.
- El 27 de novembre varem a les nostres instal·lacions els participants en el Seminari "Turisme Industrial" adreçat a Guies professionals de turisme, organitzat per la XaTIC amb la intenció és descobrir el potencial d'aquesta modalitat de turisme cultural i donar a conèixer algunes de les seves principals destinacions a Catalunya.

Projectes

Projecte de producció de pa a l'entorn de l'Ecomuseu-Farinera

Des de l'Àrea de Polítiques Ambientals, Sostenibilitat i Participació de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries es lidera el Programa de Desenvolupament econòmic-turístic a l'entorn de l'agricultura sostenible en el marc del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. Un dels seus eixos d'actuació és la valorització de producció i productes, amb un programa de terciarització del sector agrari, que preveu crear derivats de la farina amb distintiu territorial: obtenir un pa a partir de blats cultivats a l'espai agrícola del PNAE i farina processada a l'Ecomuseu-Farinera.

En una primera reunió del programa celebrada a l'abril a l'Ajuntament de Castelló d'Empúries i en la que hi varen participar representants de diverses administracions, de les associacions de pagesos, de tècnics del món agrari, del gremi de flequers, es varen definir les línies generals del projecte: a partir de varietats de blats conreats a la zona del PNAE i transformats en farina a l'Ecomuseu-Farinera el gremi de flequers elaboraria un producte amb denominació territorial.

Aquest projecte obre una nova perspectiva de cara a la represa de la producció de farina a l'Ecomuseu-Farinera (es transformarien únicament blats conreats a la zona del PNAE i la farina es comercialitzaria exclusivament al gremi de flequers de Girona), que cal avaluar tenint en compte tota una sèrie de requeriments previs. Per aquest motiu des de l'ens s'ha considerat indispensable encarregar un Pla de Viabilitat que determini les implicacions i requeriments de la represa de l'activitat

industrial i la seva viabilitat econòmica. L'estudi farà una revisió de l'estat actual de la instal·lació i la possibilitat de posar-la en funcionament valorant els aspectes tècnics, administratius i especialment econòmic-comercials.

Obres i equipaments

Inauguració de les obres de rehabilitació de la 2a fase (edifici Casal)

El 8 de juny, amb la presidència de l'acte per part del conseller de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya, Sr. Jordi Ausàs i Coll, es va inaugurar la segona fase de rehabilitació de l'Ecomuseu-Farinera i de l'exposició temporal *Terra d'aigua vent i cereals, els molins fariners de l'Alt Empordà*.

Aquesta intervenció ha afectat principalment la planta baixa de l'edifici del Casal, i ha permès guanyar nous espais tant per a l'ús intern com per a l'ús públic, que suposaran nous espais de relació amb els visitants i usuaris.

Les obres han permès la rehabilitació de les façanes basant-se en el criteri de diferenciar els dos edificis originals del conjunt i el seu cos d'unió. Aquesta actuació ha permès conferir al conjunt la seva lectura externa definitiva, recuperant els seus valors arquitectònics originals i millorant la seva relació amb el seu entorn. Pel que fa a les cobertes, s'han unificat les pendents i simplificat els volums.

A l'interior de l'edifici, s'ha actuat principalment en la planta baixa per tal de transformar aquesta part del conjunt en la nova àrea d'accés, recepció i circulació dels visitants. S'han creat una sèrie d'espais que permeten a l'ecomuseu oferir nous serveis al públic en general: un espai polivalent, una sala d'exposicions temporals, una botiga, uns lavabos adaptats i un espai on es realitzaran els tallers didàctics adreçats als escolars. El conjunt de les obres permeten millorar el recorregut actual i tancar el cercle de la visita a l'equipament.

Adequació a la normativa vigent en matèria de museus

Per tal d'adequar els nous espais de l'Ecomuseu-Farinera (Edifici Casal) a la normativa vigent en matèria de museus i per ordenar el pati de l'ens, s'han dut a terme una sèrie de treballs que han consistit bàsicament en dotar l'edifici rehabilitat dels equipaments necessaris per tal d'obrir les seves portes al públic acomplint amb el que estableix la normativa vigent i convertint els nous espais en pols d'atracció del museu. Així mateix,

s'ha treballat per dotar l'edifici dels estàndars de qualitat necessaris en una institució com la nostra.

Les intervencions realitzades durnat el 2008 han estat:

- Instal·lació de sistema de videovigilància amb gravació IP, per l'empresa Ipnology (23/05/08).
- Ampliació del sistema d'alarmes antiintrusió.
- Instal·lació del logotip definitiu de la botiga del museu i senyalització de l'entrada de la botiga.
- S'han col·locat els pictogrames de senyalització dels serveis, espais i recorreguts dins els espais de l'ecomuseu.
- S'han equipat els lavabos.
- S'ha retirat el material dipositat a la sala dels arcs, netejat i pintat per tal d'adequar-la com a sala d'exposicions temporals.
- S'ha adquirit mobiliari per a la guixeta d'entrada.
- S'ha adquirit mobiliari per a la botiga.
- El canvi de recorregut dins les sales d'exposició permanent ha obligat a modificar alguns elements de la planta baixa de la fàbrica com són: canvi d'ubicació d'alguns plafons, construcció d'un nou plafó interpretatiu, trasllat de guixetes i trasllat i modificació del Plafó del Sistema Territorial del mNACTEC.
- S'ha aprofitat per pintar les parets de la planta baixa i repassar totes les fustes del terra i escales amb oli de teca.
- Pel que fa al pati, s'han instal·lat els portals definitius i també es van instal·lar bancs, jardineres i una paperera.

Subvencions

- Hem rebut la resolució del 26 d'agost de 2008 del Director general d'Administració Local per la qual s'incrementa el cofinançament del projecte "Rehabilitació (2a fase) de l'Ecomuseu-Farinera" en 132.350,25 €.
- Per a la 11ª Fira del pa, la farina i el blat, s'han rebut les subvencions següents:
 - Del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya, 600,00 € en el marc de la convocatòria ajuts per al foment d'actuacions per al desenvolupament del medi rural i pesquer corresponents a l'any 2008.
 - Del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, 275,86 € concedides a les Fires Artesanals que es celebren anualment a la comarca.
- S'ha sol·licitat subvenció per a les visites guiades i els tallers que realitza l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries de cara als centres educatius a la convocatòria de subvencions als centres de

conservació, difusió i interpretació del patrimoni cultural i de la memòria històrica en el marc del programa "INDIKA" de recursos educatius de la Diputació de Girona (cursos 2007/08 i 2008/09).

- El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ens ha concedit:
 - Per a l'exposició Temporal "Terra d'aigua, vent i cereals. Els molins fariners de l'Alt Empordà", 3.033,00 € concedits dins la convocatòria de Concessió de subvencions destinades al funcionament i les activitats de museus per a l'any 2008.
 - Per a la campanya "4 espais x 3 € CASTELLO D'EMPÚRIES Cultura i natura tot l'any", 1.216,00 € concedits dins la convocatòria de Concessió de subvencions destinades al programes de col·laboració entre museus i/o col·leccions per a l'any 2008.
- La Diputació de Girona ens ha concedit subvenció del Pla de Museus de la demarcació de Girona, de 10.500,00 €.
- El mNACTEC ens va concedir un ajut 6.800,00 € com a subvenció en concepte d'inversions.

Convenis

Conveni Campanya 4x3

El passat 11 de juliol es signava un conveni entre la basílica de Santa Maria de Castelló d'Empúries, el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, l'Ajuntament de Castelló d'Empúries i l'Ecomuseu-Farinera per a la Campanya 4 espais x 3 € CASTELLÓ D'EMPÚRIES Cultura i natura tot l'any, aprovat per la Junta de Govern Local el juny de 2008.

La campanya consisteix bàsicament en la edició d'una tarja amb l'oferta conjunta e les entitats participants, que es pot adquirir al preu de 3,00 € i que permet l'accés a cada una d'elles una única vegada durant un any.

Els objectius són presentar una activitat que complementi l'oferta cultural de la nostra comarca i col·labori en el coneixement i posta en valor del seu patrimoni natural i cultural; promocionar els espais de cultura i natura del municipi i facilitar-ne l'accés a través d'una oferta econòmica molt avantatjosa; aconseguir moure el flux de visitants de cada una de les entitats participants cap a la resta, amb la voluntat d'augmentar les visites en cada una d'elles; millorar el coneixement que els nostres visitants tenen del municipi i finalment, desestacionalitzar la demanda i promocionar Castelló d'Empúries com a destí durant tot l'any.

Conveni amb el mNACTEC

El 23 d'octubre es signava el Conveni de Col·laboració entre el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya i l'Ajuntament de Castelló d'Empúries com a titular de l'Ecomuseu-Farinera, el qual havia estat provat pel Ple de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries de data 31 de juliol de 2008 amb el quòrum d'unanimitat.

Personal

- Atesos els horaris de l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries durant el període d'estiu, i donada la impossibilitat de cobrir-lo amb el personal fix de l'ens, es va contractar una persona a temps parcial, per a la realització de tasques d'atenció al públic de la borsa de treball de conserges de l'Ajuntament. La persona contractada va ser la senyora Ma Elena González Bruguera.
- El mes de desembre arran de la baixa per maternitat de la Sra. Núria Roura, adjunt a direcció del museu, la Sra. Assumpta Amat va passar a assumir una part de les tasques de l'adjunt a direcció i es va contractar com a conserge a la Sra. Elena González fins que la Sra. Núria Roura es reincorporés.

Rec del Molí

A partir del mes de maig es van fer un parell d'actuacions de neteja per part de l'empresa MEDIBOSC.

Arran de la poca quantitat d'aigua que arriba al Rec del Molí durant el mes de juny, sense que des de l'Ecomuseu-Farinera es pogués determinar cap altra causa que la manca d'aigua del període d'estiu, i donat el malestar creat entre els regants, es va fer una reunió informativa a l'Ecomuseu-Farinera on –entre altres– per part de la regidora de Polítiques Ambientals, Sostenibilitat i Participació va manifestar que l'ajuntament faria tot allò que estigués a les seves mans per tal de resoldre la situació.

Des del dia 2 de desembre, i atesa la situació d'excepcionalitat II de la Conca de la Muga, es va passar a aplicar l'ordre de l'Agència Catalana de l'Aigua de regular la comporta de Vilanova de la Muga de manera que sols es derivés el cabal mínim per garantir les condicions sanitàries, d'infraestructura i de vida piscícola del canal.

Comunitat usuaris

Durant el 2008 s'han iniciat els primers contactes i assessorament per a la creació de la Comunitat d'Usuaris del Rec del Molí per part de Jordi Codina, advocat especialitat en temes de comunitats d'usuaris. Tot seguit, es va convocar una reunió amb el responsable de la demarcació territorial de Girona de l'ACA, Sr. Àlex Rocas, a Girona per tal de manifestar la voluntat de iniciar els tràmits per a la creació de la Comunitat d'Usuaris i demanar el suport de l'ACA. En aquesta reunió se'ns va manifestar que l'únic ús reconegut legalment del rec del Molí és el de producció d'energia hidràulica. Finalment, el novembre es va convocar una reunió amb els representants de l'Ajuntament de Peralada per tal d'informar-los de la voluntat de crear la Comunitat d'Usuaris i demanar-los la seva implicació en el procés.